

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: A Bizottság közleménye: A fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendje

COM(2007) 621 végleges

(2009/C 27/03)

2007. október 19-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye: A fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendje.

A bizottsági munka előkészítéséért felelős „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2008. június 13-án elfogadta véleményét. (Előadó: Juan MENDOZA CASTRO.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2008. július 9–10-én tartott, 446. plenáris ülésen (a július 10-i ülésnapon) 108 szavazattal, 5 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság kedvezően fogadja és pozitívan ítéli meg az Európai Bizottságnak A *fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendje* c. közleményét, és támogatja az Európai Bizottság az iránti kötelezettségvállalását, hogy megerősítse az elkövetkező évekre szóló idegenforgalmi stratégiáját és politikáját e menetrend segítségével, amely a stratégia és a politika mindennapi gyakorlatba való átültetését szolgálja. Az új politikát már kifejtették Az *EU új idegenforgalmi politikája: a partnerség erősítése az európai idegenforgalom területén* c. európai bizottsági közleményben.

1.2 Nagyra értékeljük az Európai Bizottság arra való törekvését, hogy röviden összefoglaljon számos fontos dokumentumot, véleményt és vitát. Az eredmény kielégítően teljesíti a kitűzött célt, azaz hogy a fenntartható idegenforgalommal foglalkozó csoport, vagyis a jelentést kidolgozó szakértők munkájának eredményeiről, valamint az ezt követően tartott nyilvános meghallgatás eredményeiről világosan tájékoztassák a társadalmat.

1.3 Megfelelőnek ítéljük meg mind azt, hogy az új politikát a megújult lisszaboni stratégiához kapcsolják, mind pedig a versenyképesség és a fenntarthatóság javítására irányuló általános, illetve a gazdasági jólét, a társadalmi egyenlőség és kohézió, valamint a környezet és a kultúra védelmére irányuló konkrét célkitűzéseket.

1.4 Megfelelőnek ítéljük meg az európai bizottsági közleményben felsorolt kihívásokat és a leküzdésükhöz javasolt módszereket. A javasolt módszertan az összes szereplő különféle együttműködési formákban – többek között „versenyen alapuló együttműködésben” – történő részvételét jelenti, amely az új idegenforgalmi politika és a végrehajtását szolgáló menetrend tartópillérét képezi. A bizottsági közleményben felsorolt kihívások nyilvánvalóan fontosak, és az üvegházhatású gázok fenntarthatóságra gyakorolt hatásának folyamatos vizsgálata a jövőben a menetrend kulcselemét kell hogy képezze.

1.5 Megfelelőnek tartjuk, hogy az Európai Bizottság vállalja az új politika végrehajtását a párbeszéd, az együttműködés, a támogatási kezdeményezések beindítása és a szereplők közötti koordináció révén. A fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendje az európai idegenforgalomban részt vevő egyes szereplők számára javasolt konkrét módszertan és cselekvési eszközök megtestesítője. Az EGSZB azonban úgy véli, hogy az Európai Bizottság a Vállalkozáspolitikai Főigazgató-

ságon keresztül tevékenyebb szerepet tud vállalni, meg is kell ezt tennie, és irányítania kell a számos uniós szintű kezdeményezés – például a szociálturizmus, a turizmus mindenkinek és az idegenforgalmi képzés – beindítását. Hangsúlyozzuk, hogy mind az Európai Bizottságnak, mind a többi intézménynek komolyabb erőfeszítéseket kellene tennie a kis-, közép- és mikrovállalkozásoknak az idegenforgalom fenntarthatóvá tételébe és a menetrend végrehajtásába történő bevonása terén. Kedvezően fogadjuk és helyes, példamutató gyakorlatnak tartjuk az Európai Bizottság „Kiemelt európai úti célok” elnevezésű kezdeményezését.

1.6 Az EGSZB ismételten javasolja és ajánlja, hogy erősítsék meg az Európai Idegenforgalmi Fórumot, és körültekintően vizsgálják meg egy **Európai Idegenforgalmi Konzultatív Bizottság** és egy **Európai Idegenforgalmi Hivatal** felállításának feltételeit. Mindkét szerv olyan fórumot biztosíthatna, ahol az idegenforgalmi hatóságok és az ágazat különféle szereplői találkozhatnak, hogy javítsák és terjesszék a fenntartható és versenyképes idegenforgalommal kapcsolatos információkat, nyomon kövessék az európai idegenforgalmi politika és menetrend végrehajtását, és különösen hogy megpróbálják azonosítani az ágazati tendenciákat és kidolgozni a szükséges intézkedéseket. Mindkét szerv kiemelt feladata lehetne az éghajlatváltozás és annak az idegenforgalomra gyakorolt hatásai, illetve a meghozandó intézkedések vizsgálata.

1.7 Igen kedvezően fogadjuk, hogy az Európai Bizottság kész javítani a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök felhasználásán. Megítélésünk szerint például a szociálturizmus területe már jó lehetőségeket kínál ahhoz, hogy kísérleti projekt formájában transznacionális jellegű tapasztalatokat szerezhessünk. Ilyen kezdeményezésekre példaként említhető a szociálturizmus, a turizmus mindenkinek, a humán erőforrások fejlesztése, a termékfejlesztés és a piacra lépés. Az EGSZB úgy véli, hogy már adottak a feltételek ahhoz, hogy e területeken kísérleti projektek keretében határokon átnyúló tapasztalatokat lehessen gyűjteni.

1.8 Az EGSZB örömmel fogadja, hogy lezárultak az „Agenda 21 az európai idegenforgalomban” kapcsán elvégzett munkák, melyeknek A *fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendje* c. közleményben foglalt eredményei kiteljesítik és konkretizálják az európai idegenforgalom fenntarthatóságát célzó általános politikát. Az Európai Bizottság e célból készült vitaanyaga alapul szolgál a közleményhez, és egyben ki is egészíti azt, ezért a két dokumentumot együtt kell vizsgálni.

1.9 A statisztikákat illetően az EGSZB üdvözli, hogy korábbi kérésének eleget téve az Európai Bizottság javaslatokat gyűjtött be az idegenforgalmi megfigyelőközpontok hálózatának kiépítésével kapcsolatban, amely nem csupán adatokat gyűjtene az ágazatból, hanem stratégiai és haladó jövőképpel szolgálhatna, és képes lenne intézkedéseket javasolni és kidolgozni a jövőre nézve.

1.10 Az EGSZB felajánlja, hogy az Európai Bizottságnak a menetrendről szóló közleményével összhangban folytatja az idegenforgalom területén végzett munkát, és felkéri a többi uniós intézményt, a tagállamokat, a regionális és települési önkormányzatokat, valamint az ágazati szereplőket: a munkaadókat és szakszervezeteket, illetve az összes polgárt, hogy tekintsenek úgy az idegenforgalomra, mint egyetemes jogra és mint Európa jövője szempontjából stratégiai jelentőségű gazdasági tevékenységre, és működjenek együtt annak támogatásában. Szükséges továbbá, hogy minden szereplő és maguk a fogyasztók is felelősséget vállaljanak a fenntarthatóbb és versenyképesebb idegenforgalom megvalósításában.

1.11 Bár az Európai Bizottság közleménye figyelembe vesz bizonyos, az idegenforgalmi tevékenységekre jellemző szociális kritériumokat és tényezőket, az EGSZB hiányolja, hogy az uniós polgárság fogalma és helyzete nem jelenik meg a közleményben; az idegenforgalom az általunk támogatandó és fejlesztendő uniós polgárság körében létező kultúrák és szociális csoportok közti kohéziót erősítő tényező lehet, és ezt még lehetne fokozni is. A kultúrák, nyelvek, valamint a természeti és kulturális örökség sokfélesége és sokszínűsége olyan értéket jelent az európai államok számára, amelyet ki lehet és ki is kell aknázni egymás megismerésére és a bennünket mint uniós polgárokat megillető jogok elismerésére. Az uniós szintű, idegenforgalmi témájú viták során és dokumentumokban kiemelendő másik fontos szempont a kultúra, hiszen a turizmus és a kultúra között szinergiák adódhatnak, amint azt az EGSZB egy másik véleményében már kinyilvánította.

1.12 Az idegenforgalom versenyképességének és fenntarthatóságának javítása terén figyelembe kell venni az úti célok egyedi jellemzőit. Az EGSZB azt ajánlja, hogy vegyék figyelembe az idegenforgalomtól erősen függő tagállamok egyedi jellegzetességeit. Az idegenforgalmi politikák és javaslatok kidolgozásakor megfelelően figyelembe kell venni a különböző területek szükségleteit. Javasoljuk, hogy az Európai Bizottság a hatásvizsgálatok során vegye figyelembe az egyes régiókra és ágazatokra gyakorolt, esetleg aránytalan hatást – ilyenek például azok az úti célok, amelyek nagymértékben vagy szinte kizárólagosan függnek a légi közlekedéstől és más közlekedési eszközzel nem elérhetők, például a szigetek.

1.13 Az EGSZB úgy véli, hogy az európai bizottsági közleményben említett elvek és értékek: a fenntarthatóság, a szociális jólét, a versenyképesség, az együttműködés, a partneri kapcsolatok, a jövedelmezőség, a biztonság, a munkahelyek színvonala stb. valójában egy európai idegenforgalmi modell elemei, nem szabályozási értelemben véve, hanem annak eredményeképpen, hogy ezeket az elvek és értékek Unió-szerte általánosan érvényesülnek.

1.14 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az idegenforgalmi szektorbeli munkalehetőségek minőségének javítása és számának növelése érdekében mozdítsa elő a turisztikai ismeretek és szaktudás európai szintű elismerését. Elő kell mozdítani az Europasst, amely egyszerűen és egész Európában (az Unióban, az EFTA/EGT országokban és a tagjelölt országokban) könnyen érthető módon számot ad a bárhol Európában munkát kereső és munkavállalás céljából letelepedni szándékozó munkavállalók képességeiről és szakképzettségéről.

2. Az Európai Bizottság javaslata

Annak érdekében, hogy jobban megismerjük és megértsük, hogy az Európai Bizottság mit akar közölni a szereplőkkel és az uniós intézményekkel, röviden áttekintjük a közleményt, és összefoglaljuk legfontosabb pontjait.

2.1 A közlemény bevezetése

2.1.1 **A fenntarthatóság és a versenyképesség közti egyensúly megteremtésének kihívása.** A közlemény első, Bevezetés c. pontjában az Európai Bizottság először is elismeri az idegenforgalomnak az európai gazdaságban betöltött központi és stratégiai szerepét, amelyet nemcsak mennyiségi adatokkal támaszt alá, hanem azzal is, hogy a turizmus munkahelyteremtő kapacitással rendelkezik, és így hozzájárul a megújult lisszaboni stratégia végrehajtásához. Említésre méltó, hogy az ágazati növekedést több mint 3 %-ra becsüli, ami kétségkívül jelentős hozzájárulást jelent a foglalkoztatási célkitűzésekhez, egyes esetekben és hosszú távon azonban fennáll a veszélye, hogy áthágja a fenntarthatóság érdekében állított korlátokat.

2.1.2 **A versenyképesség és a fenntarthatóság feltétele nem zárja ki egymást.** Az Európai Bizottság közleményében világosan kijelenti, hogy a versenyképesség függ a fenntarthatóságtól és az idegenforgalmi tapasztalatoktól, és egyértelműen utal azokra a követelményekre, amelyeket az éghajlatváltozás támaszt az idegenforgalmi ágazattal szemben. A vállalatok társadalmi felelősségvállalása döntő szerepet játszhat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és az ellene való küzdelmet célzó intézkedések végrehajtásában, valamint segítheti az idegenforgalmi termékek innovációját és növelheti értéküket egy jelentős globális kihívásokkal küzdő világban.

2.2 **A menetrend tartalma.** Az Európai Bizottság közleményében a turisták jóléte, a környezet igényei, valamint az úti célok és a vállalatok versenyképessége közötti új egyensúly kialakítását javasolja. Ebben mindenkinek részt kell vennie.

2.2.1 **A célkitűzések és a kihívások.** A közlemény három alapvető célkitűzést nevez meg a menetrend számára: gazdasági jólét, társadalmi egyenlőség és kohézió, valamint a környezet védelme – ezek kell hogy vezéreljék minden szereplő tevékenységeit.

Az Európai Bizottság közleménye felsorolja az e célkitűzések elérésére során leküzdendő igen fontos kihívásokat:

- a természeti és kulturális erőforrások fenntartható kezelése,
- az erőforrások felhasználásának és szennyezésének minimalisra csökkentése,
- a polgárok jólétének érdekében a változások kezelése,
- a kereslet szezonális jellegének csökkentése,
- a közlekedés környezeti hatásának kezelése,
- az idegenforgalmi élmények elérhetővé tétele mindenki számára,
- az idegenforgalmi állások minőségének javítása,
- annak biztosítása, hogy a turisták és azok a helyi közösségek, ahol idegenforgalmi, szolgáltatásokat nyújtanak, biztonságban legyenek.

A kihívások listája nem végleges, állandóan változik, és az idegenforgalmi ágazat különböző szereplőinek együttműködő szellemben folyamatosan naprakészen kell tartaniuk és meg kell határozniuk, melyek éppen a legfontosabbak.

2.2.2 Az intézkedések kerete. Az Európai Bizottság közleménye kimondja, hogy a célkitűzések teljesítését és a kihívásokkal való szembenézést célzó összehangolt fellépés mind a vállalkozások, mind pedig a turisták részéről együttműködést és a turisztikai célpontok felelős kezelését igényli, és kifejti az összehang megteremtésének feltételeit.

2.2.3 Az alapelvek. Az Európai Bizottság közleménye összesen kilenc alapelvet sorol fel, amelyeket az idegenforgalom fenntarthatóságának és versenyképességének megteremtése érdekében tiszteletben kell tartani. Közülük hármat emelnék ki:

- Tiszteletben kell tartani az egyes helyszínek befogadóképességének korlátait, illetve az idegenforgalmi fejlesztéseknek és a turisták számának esetleges korlátozását.
- A fejlesztési ütemezés mindig a természeti, kulturális és társadalmi erőforrások adott pillanatban rendelkezésre álló mennyiségéhez kell hogy igazodjon.
- A hosszú távú tervezés a fenntarthatóság és a versenyképesség közötti egyensúly elengedhetetlen feltétele.

2.3 Együttes haladás. Az Európai Bizottság ebben a pontban kifejti, hogy mindenkinek, aki érdekelt az idegenforgalomban, önként, folyamatosan és egyesített erővel kell dolgoznia. A javasolt modell tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét, azaz ha lehetséges, a turisztikai célpont helyi szintjén hoz intézkedéseket, amihez nemzeti és európai szintű támogatási keretet biztosít. A közlemény tehát meghatározza mind a különféle ágazati szereplők, mind – a Szerződés fényében – az Európai Bizottság szerepét.

2.3.1 Az érdekelték szerepe. A fenntartható idegenforgalommal foglalkozó csoport következtetései nyomán a közlemény tág felelősségi köröket és egyedi szerepeket állapít meg az idegenforgalom három eleme: az úti célok, a vállalatok és a turisták számára. Külön hivatkozik arra, hogy a mikrovállalkozásokhoz el kell juttatni a menetrend fő üzenetét, tudniillik, hogy az elérendő cél a fenntarthatóság és a versenyképesség közötti egyensúly.

2.3.2 Az Európai Bizottság szerepe. Az Európai Bizottság a Szerződésben lefektetett cselekvési felelősségi körét elismerve kötelezettséget vállal, hogy a menetrend keretében és végrehajtása során különféle közösségi szintű kezdeményezéseket indít és ösztönöz. E kezdeményezések közül négy kiemelt figyelmet érdemel:

- A szereplők mozgósítása az ismeretek összegyűjtésére és egymás közötti megosztására, mindig szem előtt tartva a fenntarthatóság és a versenyképesség közötti egyensúlyt. Az Európai Idegenforgalmi Fórum jó példája azon platformoknak, ahol az érdekelték meg tudják egymással osztani nézeteiket és tapasztalataikat.
- A kiemelkedő európai úti célok „helyes gyakorlatként” történő támogatása, és a fenntarthatóság és a versenyképesség közötti egyensúly mellett elkötelezett hálózatokként történő népszerűsítése.
- Az EU különféle pénzügyi eszközeinek mozgósítását illetően az Európai Bizottság kötelezettséget vállal arra, hogy terjeszti az idegenforgalmi területen történő jobb felhasználást segítő információkat.
- A fenntarthatóság és a versenyképesség érvényesítése az Európai Bizottság politikáiban és ezeknek a különféle szempontból érzékeny és egyedi szükségletekkel rendelkező területeken – partvidéki, hegyvidéki, vidéki és városi területek – történő megvalósításában.

2.4 A közlemény következtetése

Az Európai Bizottság közleménye azzal zárul, hogy az összes köz- és magán szereplőt teljes körű együttműködésre hívja fel a menetrend elfogadásában és végrehajtásában. Az összes szinten partnerségek kialakítására vonatkozó ismételt ajánlás a vonzó és hosszú távon fenntartható idegenforgalmat biztosító versenyképesség javításának feltétele. Az Európai Bizottság 2011-re tűzi ki a menetrendben foglalt cselekvési terv végrehajtásának értékelését. Így teljesen világos, hogy az Európai Bizottságnak mi volt a célja a közlemény kiadásával.

3. A vélemény általános megjegyzései

3.1 Az összes uniós intézmény számos alkalommal mind hivatalos, mind nem hivatalos nyilatkozatok formájában elismerte, hogy az idegenforgalom stratégiai jelentőséggel bír az európai gazdaság szempontjából, és ezzel meg is erősíti ezt a szerepet, megismertetve azt az összes érdekelt féllel, és így erőteljes lendületet adnak az ágazatnak. Ez a szerep pedig nem csak szigorúan gazdasági szempontból fontos: társadalmi jelentősége révén hozzájárul a polgárok Európájának építéséhez is. Azonban még ezzel a támogatással is hosszú utat kell megtenni ahhoz, hogy az idegenforgalom most és a jövőben is a fentiekben vázolt központi szerepet töltsse be az európai politikában.

3.2 Külön említést érdemel, hogy az új Lisszaboni Szerződés elismeri, hogy az idegenforgalom fontos Európa számára, és több lehetőséggel ruházza fel az Uniót az ágazat fejlesztéséhez. E szerződés értelmében az EU feladata és küldetése, hogy támogassa, összehangolja és kiegészítse a tagállamok tevékenységét, és célja, hogy ösztönözze a vállalkozások fejlődéséhez szükséges kedvező környezet kialakítását és előmozdítsa a bevált gyakorlatok cseréjét.

3.3 A turizmus a következőképpen jelenik meg az uniós intézmények munkájában:

- az **Európai Parlament** több alkalommal igen különböző állásfoglalásokat fogadott el az idegenforgalomról és annak a foglalkoztatásra és a gazdaságra gyakorolt hatásairól. Elég megemlíteni a turizmusról és a fejlődésről, valamint a fenntartható európai turizmus új perspektíváiról és kihívásairól szóló állásfoglalásokat,
- az **Európai Unió Tanácsa** számos alkalommal foglalkozott az idegenforgalom kérdésével következtetéseiben és cselekvési tervekben, alapvetően azért, hogy hangsúlyozza a turizmus fenntarthatóságának, versenyképességének és munkahelyteremtő képességének szükségességét. Említésre méltók a Tanács 2006. július 7-én elfogadott következtetései az EU új idegenforgalmi politikájáról szóló európai bizottsági közlemény tárgyában, amelyek kedvezően fogadják a közleményt, és a különféle politikák összehangolásával kapcsolatban aktív szerepre kéri az Európai Bizottságot,
- az **Európai Bizottság** számos közleményt kiadott – köztük megemlítendő az EU új idegenforgalmi politikájáról szóló 2006. márciusi közlemény –, létrehozta, megerősítette és működteti az Európai Idegenforgalmi Fórumot, valamint különböző témákkal – a szociálturizmussal, a 21. idegenforgalmi menetrenddel – foglalkozó konferenciákat szervez, és egyéb tevékenységeket is folytat. Ilyenek például a „Kiemelt európai úti célok” kísérleti projekt, amellyel elismerik és támogatják a különböző uniós tagállamokban és tagjelölt országokban alkalmazott, bevált gyakorlatokat,

- a **Régiók Bizottsága** véleményeket adott ki többek között az Európai Bizottság következő közleményeiről: „Az európai idegenforgalom jövőjéért folytatott együttműködés kerete” és „Alapvető iránymutatások az európai idegenforgalom fenntarthatóságáért”,
- az **Európai Gazdasági és Szociális Bizottság** mindig is különös érdeklődést mutatott az idegenforgalmi kérdések iránt, ezt bizonyítja az 1999 óta elfogadott több mint 11 vélemény, az Európai Bizottság által összehívott európai idegenforgalmi fórumokon való aktív részvétele, a turizmussal kapcsolatos különféle rendezvényeken és azok előmozdításában való részvétele. Különös figyelmet érdemel az EGSZB-nek a többi intézménnyel folytatott kölcsönös együttműködése az idegenforgalom területén indított összes kezdeményezésben.

3.4 Az EGSZB jelen véleményének célja egyrészt az Európai Bizottság közleményének értékelése abból a szempontból, hogy milyen hozzáadott értéket nyújt a politikához és milyen irányítási formákat javasol, másrészt maga is javaslatokat kíván tenni, amelyek ha magához a szöveghez nem is, de legalább az arról szóló vitához hozzájárulnának.

3.5 Az EU új idegenforgalmi politikájáról szóló európai bizottsági közlemény tárgyában megfogalmazott EGSZB-veleményhez (INT/317) igen hasonlóan ez a vélemény ismét le kívánja szögezni a következőket:

- amint azt az idegenforgalmi etikai világcódex is kimondja, a turizmus általános érvényű állampolgári jog, amely megkívánja a bevált gyakorlatok alkalmazását,
- továbbá olyan jog, amely jólétet, valamint közvetlen és közvetett jövedelmezőséget biztosít különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások számára, mivel olyan stratégiai ágazatot teremt Európában, amely ez idáig stabilnak bizonyult,
- az ágazati szereplők által nyújtott szolgáltatások minősége, valamint a felhasználóknak a helyi közösségek iránti felelőssége olyan értékek, amelyeket az idegenforgalom folyamatosága érdekében meg kell őriznünk,
- az idegenforgalom gazdasági, szociális és környezetvédelmi szempontból kedvező hatással van a helyi és regionális szintekre és a városi környezetre, illetve ennek így kell lennie, és ebben az értelemben más kultúrák, élet- és cselekvési formák megismerésének, valamint a régiók közötti együttműködésnek az eszköze,
- az idegenforgalom fontos munkahelyteremtő, dinamikus ágazat ma és a jövőben is, és képes színvonalas, stabil és a jogokat tiszteletben tartó munkahelyeket teremteni,
- az idegenforgalom nem mentes a tömegessé válásból és az idényjellegből eredő problémáktól, amelyek a versenyképesség elvesztését eredményezik,
- hiszünk abban, hogy a világos nézetekkel és ambiciózus célkitűzésekkel rendelkező *fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendje* gyakorlati lehetőségeket rejt magában,
- az európai idegenforgalmi modellre szükség van az Unióban, és az egész világon mintául szolgálhat, ha nem további szabályozásra támaszkodik, hanem az idegenforgalmi célpontok és az összes résztvevő által szabadon elfogadott, a minőséggel, a fenntarthatósággal, a hozzáférhetőséggel stb. kapcsolatos értékekre,
- az európai idegenforgalmi modell az úti céloknak és az idegenforgalom fogalmának sokféleségére, valamint az idegenforgalom megjelenési módjainak változatosságára támaszkodik, és mindezek gazdagabbá is teszik,

- ez az általunk pártolt európai idegenforgalmi modell megfelelően szolgálja a békét és a népek közötti megértést.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az Európai Bizottság közleménye világosan megfogalmazza a fenntarthatóság és a versenyképesség közti egyensúly fenntartására és ennek megvalósítási módjára irányuló javaslatát. Mindezek összefoglalása egyetlen, nem túl terjedelmes közleményben kétségteljesen jelentős erőfeszítések eredménye, és számos dokumentumot, véleményt és vitát kellett hozzá elemezni. Hangsúlyozni kell, hogy az eredmény megfelel a célkitűzéseknek, azaz világosan tudatja a társadalommal az Európai Bizottságnak az idegenforgalom jövőjéről alkotott alapvető véleményét, és hogy milyen fellépésekre van szükség ebben az összetett ágazatban.

4.2 Megítélésünk szerint a közlemény megfelelően megalapozza a menetrendet, azáltal hogy egyrészt értékeli az idegenforgalom gazdasági hatását és azt, hogy milyen mértékben képes munkahelyeket teremteni a fiatalok számára, másrészt kiemeli a fenntarthatóság és a versenyképesség között szükséges egyensúly fenntartását, amelyek hosszú távon kölcsönösen támogatják egymást. A például az egyes tevékenységek vagy területek ökológiai lábnyomáról vagy a terhelhetőség/befogadóképesség hatáiról szóló hatástanulmányok elengedhetetlenek e tényezők összeegyeztetéséhez és a köztük lévő egyensúly fenntartásához. Az az általános nézet, hogy az idegenforgalmi tevékenység csak bizonyos tér- és időbeli korlátok között folytatható, a fenntarthatóság és a versenyképesség közti egyensúly alapja.

4.3 Talán hasznos lett volna, ha az Európai Bizottság a közleményben valamivel részletesebben elemzi az új Lisszaboni Szerződést, hogy kiderüljön, a menetrend hogyan illeszkedik ehhez a dokumentumhoz, és milyen előrelépést jelent az új európai idegenforgalmi politika alkalmazása szempontjából. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a tagállamok és a régiók már számos alkalommal kinyilvánították, hogy meg kívánják tartani az idegenforgalommal kapcsolatos jogköreit, anélkül hogy elutasítanák, hogy az Unió bizonyos közös tényezőkkal kapcsolatban katalizátor- és koordinációs szerepet játsszon, amivel javíthatja az európai idegenforgalmi ágazat versenyképességét. Így például az Európát mint turisztikai célpontot népszerűsítő, információgazdag európai portál létrehozása és működtetése megfelelő eszköz ahhoz, hogy az uniós országokat sokszínű és elsőrangú idegenforgalmi célpontként reklámozza.

4.4 Az Európai Bizottság közleményében egyértelműen azokat a legfontosabb kihívásokat és célkitűzéseket sorolja fel, amelyekkel az idegenforgalomnak az elkövetkező évtizedekben szembe kell majd néznie. A fenntarthatóság és a versenyképesség növelése mint alapvető kihívások mindenképpen eléggé átfogóak ahhoz, hogy lefedjenek más fontos, a menetrendben is felsorolt kihívásokat, például a minőség javítását, az idényjelleg elleni küzdelmet, vagy az ágazatban dolgozók szakmai fejlődését.

4.5 Az Európai Bizottság közleménye folyamatosan együttműködésre szólít fel, hiszen az új idegenforgalmi politikával összhangban azt javasolja, hogy a partnerség erősítése központi és meghatározó elem legyen. Különösen fontos hangsúlyozni a szakszervezetek és a munkaadói szervezetek szerepét, amelyeket be kell vonni az együttműködési folyamatokba, és fel kell hívni a vitákban, a fórumokon és az ágazat fejlesztését szolgáló általános intézkedések végrehajtásában való részvételre. Hasonlóképpen hasznos volna a városok és idegenforgalmi célpontok állandó hálózatának ösztönzése a versenyképesség és a

fenntarthatóság erősítése érdekében. Kedvezően fogadjuk a „kiemelt európai úti célok” támogatását, és hangsúlyozzuk, hogy a turisztikai célpontok fenntarthatóságának és versenyképességének javítása érdekében ennek magában kell foglalnia a munkaügyi és szociális kapcsolatok megfelelő kezelését, valamint az adott célpont munkaadói és munkavállalói szervezeteinek részvételét.

Hatásköreiken belül a fogyasztói szervezetek is nagy szerepet játszanak.

4.6 Az Európai Bizottság vállalja az új politika végrehajtását az együttműködés, egyedi támogatási kezdeményezések indítása és a szereplők közötti koordináció révén. A menetrend egyértelmű célkitűzése, hogy az összes ágazati szereplőre több felelősség háruljon. Az EGSZB megítélése szerint a Vállalkozáspolitikai Főigazgatóságnak igen fontos szerepe van az idegenforgalmat közvetlenül vagy közvetetten érintő és a szintén egyedi jellemzőkkel bíró különféle úti célokra hatást gyakorló összes uniós politika összehangolásával kapcsolatos feladatok elvégzésében.

4.7 Úgy véljük továbbá, hogy az Európai Bizottságnak tevékenyebb szerepet kellene vállalnia az uniós szintű kezdeményezések, többek között az európai szintű transznacionális szociálturizmus beindításában. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy az EGSZB már többször javasolta, és most újfent javasolja, hogy támogassák és erősítsék meg az Európai Idegenforgalmi Fórumot, és körültekintően vizsgálják meg egy **Európai Idegenforgalmi Konzultatív Bizottság** és egy **Európai Idegenforgalmi Hivatal** felállításának lehetőségét, amelyek keretein belül meg lehetne ismerni és nyomon lehetne követni az európai idegenforgalmi politikákat és tevékenységeket. Javasolja továbbá, hogy az Európai Bizottság mozdítsa elő a turisztikai termékek értékesítését javítani képes idegenforgalmi technológiai platformok létrehozását célzó kutatást, különös figyelmet fordítva az Európán belüli turizmus ösztönzésének lehetőségeire és a potenciális küldő országokra (Kína, India, Oroszország stb.).

4.8 Úgy véljük, hogy az Európai Bizottság közleménye sem a felhasználók, sem pedig az ágazati vállalkozások és egyéb szereplők szemszögéből nézve nem helyez elegendő hangsúlyt az információs és kommunikációs technológiák (IKT) szerepére az új turisztikai forgatókönyvben. Az elkövetkezendő években kiemelten kell kezelni az ilyen technológiák idegenforgalmi célú felhasználását javító kutatást és fejlesztést szorgalmazó erőfeszítéseket, amelyek minden bizonnyal elősegítenék azt is, hogy a turisztikai célpontok, a vállalkozások és a turisták is jobban hozzájáruljanak a kívánt egyensúly megteremtéséhez.

4.9 A konkrét intézkedések elfogadására és különösen a rendelkezésre álló uniós pénzügyi eszközök felhasználásának javítására irányuló hajlandóság fontos, hiányoljuk azonban a kifejezetten az európai idegenforgalom előtt álló, a közleményben tökéletesen meghatározott jelentős kihívások leküzdését célzó programjavaslatot. Gondoskodni kell arról, hogy a

közvetlenül vagy közvetve az idegenforgalomra szánt összegeket mindig hatékonyan, eredményesen használják fel.

4.10 A fenntartható idegenforgalommal foglalkozó csoport jelentésében foglalt fontos eredmények figyelembevétele nélkül nem lehet véleményt nyilvánítani a közleményről. A jelentés jelentősen elősegítette a menetrend kidolgozását kritériumok meghatározásával, különösen az egyes ágazati szereplők szerepének meghatározása tekintetében. Az elismert szakértők által több hónapon át végzett munka kétségtelenül gyümölcsöző volt, és kiegészítéseket is tartalmazó, konkrét megoldásokkal szolgál a fenntarthatósággal és a versenyképességgel kapcsolatos számos kérdésre.

4.11 Az Európai Bizottság közleményéből ez esetben nem derül ki egyértelműen, hogy milyen szerepet szán az idegenforgalmi statisztikáknak. Az EGSZB megítélése szerint fontos, hogy az idegenforgalmi statisztikákat egyértelműen felhasználják a menetrend végrehajtásának nyomon követése során, és különösen hogy kiemeltebben kezeljék a fenntarthatósági, versenyképességi és a foglalkoztatást érintő változókat.

4.12 Az Európai Bizottság közleménye világosan kimondja, hogy a menetrendben megfogalmazott célkitűzések megvalósításának biztosítása érdekében a fenntarthatóságot és a versenyképességet előtérbe helyező idegenforgalmi politikákat össze kell hangolni az összes többi európai bizottsági és uniós politikával.

4.13 Mint a Katowicei Nyilatkozatként kiadott véleményében, a *Turizmus és kultúra: a növekedés két tényezője* c. véleményében, az EU új idegenforgalmi politikájáról szóló véleményében és számos más dokumentumában az EGSZB már jelezte, tájékoztatói és motivációs célú kommunikációs kampányokat kellene folytatni az egész európai lakosság, de különösen a fiatalok körében.

4.14 Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy mind a formális, mind pedig a szakmai képzés megfeleljen a vállalkozások igényeinek, és javítsa a foglalkoztathatóságot. Az ismeretek és a szaktudás európai szintű igazolása és elismerése elő kell hogy segítse a több munkahely és a jobb munkafeltételek megteremtését az idegenforgalmi szektorban.

4.15 Az idegenforgalom versenyképességének és fenntarthatóságának javítása érdekében figyelembe kell venni az úti célok egyedi jellemzőit. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a politikák és a javaslatok kidolgozásakor megfelelően vegyék figyelembe az idegenforgalomtól erősen függő tagállamok egyedi jellegzetességeit és a különböző területek szükségleteit. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a távoli úti célokra irányuló turizmusnak a hosszú távú utazás hatásai és kibocsátásai folytán különösen erőteljes kihatása lehet az éghajlatváltozásra. Lehet, hogy a jövőben nagyobb hangsúlyt kell majd helyezni a kiindulópontokhoz közelebbi, kevesebb szén-dioxid-kibocsátással elérhető utazási célpontok keresésének előnyeire.

Kelt Brüsszelben, 2008. július 10-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A szekcióvélemény 4.15. pontjának következő szövegét, amelynek változatlanul hagyását támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat több mint egynegyede volt, a közgyűlés által elfogadott módosító indítvánnyal módosították:

„4.15 Az idegenforgalom versenyképességének és fenntarthatóságának javítása érdekében figyelembe kell venni az úti célok egyedi jellemzőit. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a politikák és a javaslatok kidolgozásakor megfelelően vegyék figyelembe az idegenforgalomtól erősen függő tagállamok egyedi jellegzetességeit és a különböző területek szükségleteit.”

A szavazás eredménye:

Mellette (két új mondat beillesztése): 48 Ellene: 43 Tartózkodott: 16
